

**SZUVERENITÁSVÉDELMI
HIVATAL**

GYORSJELENTÉS

A USAID szerepe a globális politikai nyomásgyakorlásban

2025. február 12.

A USAID SZEREPE A GLOBÁLIS POLITIKAI NYOMÁSGYAKORLÁSBAN

Az Egyesült Államok Nemzetközi Fejlesztési Ügynöksége (USAID) 1961-es megalapítása óta **része az USA nemzetbiztonsági stratégiáját végrehajtó gépezetnek**. Az ügynökség a titkoszolgálatok tevékenységét kiegészítő munkát végez, a segélyeknek és támogatásoknak álcázott kifizetéseken keresztül fedett és nyílt nyomásgyakorlással él. Ehhez egy olyan globális hálózatot használ eszközként, amelynek már a létrehozásában is részt vállalt. A nyomásgyakorló hálózat az egyes országok civil, gazdasági, politikai és médiaszektoraira rátelepülve tevékenykedik.

A USAID vezetője, Samantha Power a The New York Timesnak nyilatkozva így írta le az ügynökség jelentőségét: *„A USAID Amerika superhatalmává vált.”* A szervezet működésének függesztéséről szóló döntést pedig így kommentálta a CNN-nek: *„katasztrófa a nemzeti érdek és a nemzetbiztonság szempontjából”*.

Az ügynökség csúcsvezetői karrierjük során gyakran fontos kormányzati tisztségekben tündek fel: elnöki tanácsadói, nemzetbiztonsági vagy külpolitikai irányítótestületek tagjai voltak. A szervezet jelentőségének fokozatos növekedését mutatja, hogy előző vezetője, Samantha Power már Joe Biden amerikai elnök nemzetbiztonsági tanácsába is bekerült.

A szervezet a világ összes konfliktuszónájában bizonyíthatóan jelen van, részt vesz a helyi és a globális folyamatok alakításában. A USAID-nek – az amerikai külügyminisztérium irányítása alá tartozó National Endowment for Democracyvel (NED) együtt – szerepe volt az arab tavasz és az ukrajnai politikai átmenet, az euromajdan tüntetéssorozat előkészítésében és végrehajtásában.

Az alapítása utáni időben a USAID még betagozódott az Egyesült Államok védelmi rendszerébe, a soft power eszközeivel fejtett ki nyomást. Ahogy az ügynökséget alapító John F. Kennedy elnök fogalmazott: a szervezet ügynökeit irányították azokba az országokba, ahová nem akartak amerikai katonákat küldeni, hogy befolyásukat érvényesítsék. A USAID eredetileg a mindenkori kormányzat szándékainak megfelelően az Egyesült Államok védelmi rendszerének erősítését szolgálta, de **idővel a Demokrata Párt és a hozzá kötődő gazdasági érdekkörök hatalmi törekvéseinek képviselője lett**. A választók által felhatalmazott politikusok befolyása az ügynökség tevékenysége és céljai felett fokozatosan csökkent, míg a szervezet egyre inkább meghatározta az állami intézmények működését. Így ejtette foglyul a USAID a szövetségi államot.

A nyolcvanas évektől a USAID a Demokrata Párt érdekeit kiszolgáló magántőkét is bevonta nyomásgyakorló hálózata fenntartásába és üzemeltetésébe. A nagy amerikai magánalapítványok – mint például a Ford Foundation, a The Rockefeller Foundation, a Charles Stewart Mott Foundation, az Oak Foundation és különösen a Nyílt Társadalom Alapítványok –

A USAID SZEREPE A GLOBÁLIS POLITIKAI NYOMÁSGYAKORLÁSBAN

bevásárolták magukat a geopolitikai piramisjátékba. Ezeknek a politikán kívüli érdekköröknek a megjelenésével lehetővé vált a választói kontroll teljes kizárása.

A USAID-del összefonódó hálózat ideológiai hátterét biztosítják azok a globális elosztó-szervezetek is (Global Anti-Corruption Consortium, Organized Crime and Corruption Reporting Project, Internews, National Democratic Institute), amelyek kulcsszerepet játszanak az általuk finanszírozott, alacsonyabb szintű struktúrák kialakításában, működtetésében. Az eddig feltárt hálózati támogatási modell bizonyítja: már a pályázati programjaik is behatárolják a bevonható szervezetek körét. Csak olyan célokat finanszíroznak, amelyek illeszkednek a progresszív globalista érdekek mentén végzett nyomásgyakorló tevékenységhez.

Az ügynökség költségvetésének növekedése tükrözi egyrészt növekvő befolyását a világban, másrészt a demokrata párti kormányok bel- és külpolitikájának stratégiai elképzeléseit. 2023-ban 52 milliárd dollár (mai árfolyamon 20 280 milliárd forint) volt a költségvetése, amelyből 3,5 millió dollár (mai árfolyamon 1,4 milliárd forint) jutott Magyarországra. 2020 és 2024 között 20,2 millió dollárt (mai árfolyamon 7,88 milliárd forint) folyósítottak a magyar hálózati szervezeteknek. De a Magyarországra irányított, nyomásgyakorlásra szánt valódi összeg – a közvetett támogatásokat is figyelembe véve – ennek a többszöröse lehet.

Az Autonómia Alapítvány, az Ökotárs Alapítvány, a Kárpátok Alapítvány, a Freedom House vagy a USAID közvetlen közreműködésével alapított DemNet Demokratikus Jogok Fejlesztéséért Alapítvány például az ügynökségtől kapott források egy részét továbbosztja. Ahhoz, hogy a pontos számokat megismerjük, az amerikai közpénzből finanszírozott befolyásszerző hálózat egészét fel kell térképezni. Ez a feltáró tevékenység nemzetközi szinten zajlik, és hazai vonatkozásait a Szuverenitásvédelmi Hivatal már vizsgálja. A USAID által fenntartott hálózat szerveződésének ugyanis **lényegi eleme, hogy elfedje az aktorok által felhasznált források eredetét és valódi mértékét.** Ezért a USAID által működtetett hálózat utáni kutatás **nem merülhet ki abban, hogy a vizsgálat alá vont szervezet kapott-e közvetlenül pénzt az amerikai ügynökségtől, hiszen a rendszerbe számos köztes hálózati forráselosztó is beépült, ezek pedig gyakran elfedik a támogatottak és az eredeti forrás közötti kapcsolatot.**

A hazánkban működő, amerikai közpénzekből is támogatott politikai nyomásgyakorló szervezetek a USAID-del közös pályázataik nyilvános leírásában nem vállalják fel valós céljaikat. Tevékenységüket olyan, a társadalom számára elfogadhatónak látszó közügyek mögé rejtik, amelyek nem köthetők a külföldi finanszírozók közvetlen érdekeihez. **A magyarországi nyomásgyakorló hálózat tagjai és finanszírozói között létrejött informális együttműködések és személyes kapcsolatok azonban egyértelműen meghatározzák tevékenységük célját.**

A USAID SZEREPE A GLOBÁLIS POLITIKAI NYOMÁSGYAKORLÁSBAN

Ez az informális kapcsolatrendszer szavatolja a helyi hálózati aktorok lojalitását, valamint azt, hogy világnézetük illeszkedjen abba a globális értékrendszerbe, amelyet a USAID és a hozzá hasonló, a politikai nyomásgyakorlást támogató amerikai ügynökségek és magánalapítványok a hálózatépítésük során érvényesítenek. Ez az ideológia határozta meg, hogy mit várnak el a támogatott szervezetektől. Ugyanezt az elvet érvényesítik, amikor kiválasztják, hogy mely pártokat, illetve politikusokat támogassák tevékenységükkel a hatalom megszerzésében vagy megtartásában.

Jelentős forrásokat adtak arra, hogy az ideológiai azonosulást, az abból származó módszertant és a nemzetközi kapcsolatokat képzésekkel, konferenciákkal és ösztöndíjakkal erősítsék. Minderre nemcsak azért volt szükség, hogy növeljék a szervezetek hatékonyságát, hanem azért is, mert **így lehetett fenntartani azokat a nehezen felderíthető kommunikációs csatornákat, amelyeken keresztül a hálózat cél- és feladatmeghatározása is zajlik. Ez a folyamat szavatolja, hogy a USAID és az ügynökséggel együttműködő magánalapítványok érdekeit kiszolgáló hazai szereplők a hálózat eszközeivé váljanak.**

Az amerikai demokrata párti erők által kiépített finanszírozási modellt Soros György és a hozzá köthető szervezetek vezetői implementálták Brüsszelben. A USAID mintájára pénzalapokat hoztak létre az Európai Bizottság alatt, hogy rajtuk keresztül a Soros-hálózat kulcsszereplőit megbízva képesek legyenek nyomást gyakorolni a tagországok politikai vezetésére és közvéleményére. A 2017-ben kezdődő egyeztetések 2021-re gyakorlattá váltak. Az amerikai milliárdos fizetési listáján lévő brüsszeli bürokraták segítségével irányításuk alá vonták az európai törvényhozást, magát az Európai Bizottságot is. Ekkor indult el közvetlen uniós forrásként többek között a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek (CERV) program, amelynek elosztói és kedvezményezettjei között megtaláljuk az összes amerikai háttérű nyomásgyakorló szervezetet.